

Tijdens het gesprek

In de stappen hieronder staan in *groen cursief* voorbeeldzinnen die je als gespreksleider kan gebruiken.

1. Introductie 15 tot 30 minuten

Stap 1: Doe een namenrondje als jullie elkaar niet kennen. De gespreksleider herhaalt het doel van het gesprek en neemt de gesprekstips door met deelnemers.

“Welkom bewoners bij dit Woonwaardengesprek. Ik zal gespreksleider zijn. We beginnen met het doornemen van de gesprekstips die ervoor zorgen dat we op een gelijkwaardige en open manier met elkaar omgaan.”

Stap 2: Deelnemers vullen het invulvel in. Als dit al eerder gedaan is, kun je door naar de volgende stap.

“Neem nu even een moment de tijd om dit invulvel in te vullen. Je kies hiermee 3 woonwaarden die voor jou belangrijk zijn. Schrijf ook alvast eventuele zorgen en kansen op per woonwaarde.”

Stap 3: Deelnemers inventariseren de woonwaarden op basis van de ingevulde vellen. Je begint met de meest gekozen woonwaarde. Je kunt het spel nog een keer doen voor een volgende woonwaarde.

“Laten we nu samen de woonwaarden op volgorde leggen. Woonwaarde [...] is het meest gekozen. Zullen we deze als eerste bespreken?”

Stap 4: Leg de meest gekozen woonwaarde in het midden van het spelkleed.

2. Kansen en Zorgen

Stap 5: Deelnemers schrijven kansen en zorgen voor deze woonwaarde op post-its.

“Als je over deze woonwaarde nadenkt, wat vind je dan zorgelijk en wat maakt je juist enthousiast? Zie je kansen voor ontwikkeling? Zo ja: waar koppel je die aan? Schrijf elke zorg/kans op een losse post-it. De rode post-its zijn voor zorgen, de gele voor kansen. Daarna mag je de post-its aan mij geven. We bespreken ze in de stap hierna.”

Stap 6: De gespreksleider plakt de kansen en zorgen in de tweede ring en clustert dingen die hetzelfde zijn of met elkaar te maken hebben.

“Dan zal ik nu de kansen en zorgen voorlezen en op het spelkleed plakken. Zijn jullie het eens dat ... en ... met elkaar te maken hebben?”

Stap 7: Deelnemers kiezen een of meerdere emoticon(s) en plaatsen deze een voor een bij een kans of zorg op tafel. Doe dit in een rondje zodat iedereen aan het woord komt. Herinner waar nodig de deelnemers aan de gesprekstips.

“Ik begin bij [naam]. Wat is jouw gevoel bij deze kansen en zorgen? Je mag je emoticons erbij plaatsen en toelichten. Je mag er zoveel neerleggen als je wilt.”

Stap 8: Deelnemers mogen na het horen van alle perspectieven hun emoticon veranderen, verplaatsen of er eentje toevoegen.

“Zouden jullie nu na het horen van de perspectieven een nieuwe emoticon op tafel willen leggen of er eentje verplaatsen?”

Vraag deelnemers om hun aanpassing toe te lichten en zorg ervoor dat iedereen even aan het woord komt. Vraag mensen gericht om een reactie als ze niets veranderen of zeggen.

3. Maatregelen

Stap 9: Verken nu als groep alle maatregelkaarten en kies er een paar uit die jullie willen bespreken. Het kan handig zijn om het stapeltje door te geven zodat iedereen 1-3 maatregelen kan pakken, maar je kan de maatregelen als gespreksleider ook voorlezen en mensen een hand laten opsteken als ze interesse hebben.

“We gaan nu kijken naar de maatregelen die we aan deze woonwaarde kunnen koppelen. Kies 1-4 maatregelen die je wil bespreken omdat je deze wel of juist niet kansrijk vindt”

Stap 10: Introduceer als gespreksleider het stoplicht aan de buitenste rand van het spelkleed. Doe een rondje waarin deelnemers de maatregelen kunnen ‘pitchen’ aan de groep.

“We beginnen het rondje bij [naam]. Welke maatregel heb jij, en waarom heb je deze gekozen?”

Vervolgens kunnen jullie bespreken welke maatregelen sowieso kansrijk zijn om in te zetten (leg neer bij groen), welke je nog meer informatie over nodig hebt (leg neer bij oranje) en welke je niet mee verder wilt (leg neer bij rood). Als je een maatregel mist: voeg die dan zelf toe op de blanco kaarten met de uitwisbare stift. Maak als jullie klaar zijn een foto van het stoplicht.

Tip: Als het gesprek niet vordert, kan het helpen om letterlijk te vragen: *“Op welke kleur zouden jullie deze maatregelkaart willen plaatsen?”*

Stap 11: Vraag ter afsluiting van deze ronde of nog iemand iets wil delen over deze woonwaarde.

“Wil iemand nog iets kwijt over deze woonwaarde? Willen we nog een andere woonwaarde bespreken?”

Herhaal indien gewenst de stappen 4 t/m 10 met een nieuwe woonwaarde of maak een afspraak om dit een andere keer te doen.

4. Afsluiting

Stap 12: Bespreek met elkaar wat jullie met de uitkomsten van het gesprek willen doen. Kunnen deze maatregelen worden uitgezocht door mensen aan tafel, een commissie of bestuur? Het is wenselijk om concrete taken toe te wijzen aan een persoon.

“Wat zouden jullie willen doen met de uitgekozen maatregelen? Zijn er mensen die dit kunnen en- of willen oppakken?”

Tip: schrijf op welke afspraken jullie hierover gemaakt hebben.

Stap 13: Maak als laatste nog een rondje langs de deelnemers aan tafel.

“Dan wil ik graag afsluiten met de volgende vragen: Hoe vond je het gesprek? Wat heb je geleerd? Welk inzicht neem je mee naar huis?”

Onderdelen

Wat heb je nodig tijdens het Woonwaardengesprek?

Ingevulde invulvellen

Voor het woonwaardengesprek moeten alle deelnemers een formulier invullen. Dat kunnen ze zelf thuis doen, maar het kan ook op de plek waar jullie het gesprek willen voeren. Het invulvel geeft alle deelnemers de kans om eerst zelf na te denken welke woonwaarden ze belangrijk vinden en welke zorgen en kansen ze daarbij hebben.

Woonwaardekaarten

Er zijn 6 woonwaardekaarten die allemaal een rol spelen bij het wonen op een fijne plek: Groen, Mooi en Schoon, Sociaal, Comfortabel, Duurzaam, Bereikbaar en Veilig.

Maatregelkaarten

Er zijn 30 maatregelkaarten. Iedere kaart bevat een actie of maatregel die past bij één of meerdere woonwaarden. Op elke maatregelkaart staan gekleurde stippen om aan te geven op welke woonwaarde(n) de maatregel van toepassing kan zijn. Er zijn 5 blanco kaarten om zelf maatregelen toe te voegen. Doe dit met de uitwisbare stift die in de doos zit, zodat de groep na jou de blanco kaarten ook kan gebruiken.

Emoticons

Voor iedere speler krijgt een set van 6 emoticons. Daarmee kunnen spelers vanuit hun gevoel reageren op woonwaarden, maatregelen, zorgen en kansen.

Post-its

Er zitten rode en gele post-its in de speldoos, hier schrijven deelnemers hun zorgen en kansen op per woonwaarde. Schrijf op de gele post-its de kansen en op de rode post-its de zorgen.

Gesprektipkaarten

Voor alle spelers is een kaart met tips voor een goed en open gesprek. Lees deze tips goed door.

Spelkleed met stoplicht

Op het spelkleed krijgen alle onderdelen van het Woonwaardengesprek een plek. Aan de rand van het spelkleed staat met de kleuren groen, oranje en rood het 'stoplicht'. Tijdens het gesprek kunnen hier de maatregelkaarten op gelegd worden waar de deelnemers wel (groen), niet (rood) of misschien (oranje) mee verder willen. Je werkt op het spelkleed tijdens het gesprek van de binnenste ring naar de buitenste ring. Het stappenplan vertelt je hoe.

Pennen

Op de blanco maatregelkaarten schrijf je niet met gewone pennen maar met een uitwisbare pen die in de doos zit. Op de post-it's schrijf je met gewone pennen. Neem dus zoveel gewone pennen mee als dat er deelnemers zijn!

2. Handleiding Woonwaardengesprek

Uitleg spelverloop met voorbeeldzinnen voor
gespreksleider voor tijdens het gesprek

Het Woonwaardengesprek

Het Woonwaardengesprek kan gevoerd worden met een groep van 5 tot 8 deelnemers die samen in een straat, blok of appartementengebouw wonen plus één gespreksleider. Deze groeps grootte zorgt voor een goede balans tussen verschillende perspectieven en ruimte voor de inbreng van alle deelnemers. Een of meerder groepjes bespreken samen de zorgen en kansen rondom een woonwaarde en bepalen daarna welke maatregelen willen ze verder uitzoeken. Als je met meerdere groepjes speelt, is er ook bij elk groepje één gespreksleider. Er kunnen 6 woonwaarden besproken worden: Groen, Mooi en Schoon, Sociaal, Comfortabel, Duurzaam, Bereikbaar en Veilig.

Spelverloop

In het Woonwaardengesprek staat telkens één woonwaarde centraal. In twee uur doorloop je drie rondes waarin iedereen aan het woord komt. Deze rondes kan je zien als ringen op het spelkleed. Je begint in het midden: bespreek welke woonwaarde (dit keer) centraal staat. Als je meerdere woonwaarden wil bespreken kan je hierna alle rondes opnieuw doen, of dit op een ander moment plannen. Na de introductie is er een ronde waarin kansen en zorgen worden besproken. In de derde ronde bepaal je samen welke maatregelen kansrijk zijn om verder uit te zoeken en welke niet haalbaar of wenselijk zijn.

In deze handleiding staan de stappen uitgelegd. Om het gesprek goed te laten verlopen is het van belang om deze stappen in de gestelde volgorde te volgen. Het [klokjes-icoontje] vertelt je hoelang een ronde ongeveer duurt. Het kan zijn dat je sneller gaat, dan heb je misschien tijd om nog een woonwaarde te bespreken. We raden niet aan om veel langzamer te gaan want dan gaat de vaart eruit en verliest men focus.